

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie marec 2013

Plénum

Uznesenie:

spisová značka	PL. ÚS 3/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 129 ods. 2 ústavy konanie o ústavnosti a zákonnosti volieb o orgánov územnej samosprávy
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti
dátum rozhodnutia	20. februára 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti, z priloženej dokumentácie a verejne dostupných informácií (www.babin.sk) vyplýva, že sťažovateľ už v predchádzajúcom období vykonával funkciu starostu obce Babin.</p> <p>Na základe miestneho referenda z apríla 2012 bol sťažovateľ z tejto funkcie v apríli 2012 odvolaný (z celkového počtu 599 platne odovzdaných hlasov za jeho odvolanie hlasovalo 571 a proti odvolaniu bolo 28 hlasov).</p> <p>Následne sa uskutočnili nové voľby starostu, v ktorých okrem sťažovateľa za starostu kandidovali ešte dvaja kandidáti. Voliči v týchto nových voľbách odovzdali celkom 688 platných hlasovacích lístkov.</p> <p>Za starostku obce bola zvolená T. V. (KDH) (ďalej aj „odporkyňa“), ktorá vo voľbách získala 393 hlasov. V ďalšom poradí sa postupne umiestnili sťažovateľ (NaS), ktorý vo voľbách získal 170 hlasov a M. M. (SMER), ktorý vo voľbách získal 125 hlasov.</p> <p>Rozdiel platných hlasov medzi sťažovateľom a zvolenou starostkou obce, proti ktorej sťažnosť smeruje, je 223 hlasov.</p> <p>Zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu v obci konaných v októbri 2012 podpísali bez výhrad štyria z piatich členov volebnej komisie (Ing. T. sa volieb nezúčastnila pre zlý zdravotný stav, pozn.). Výhrady k voľbám starostu neuplatnil ani prítomný pozorovateľ.</p> <p>Sťažovateľ za nosné dôvody podanej sťažnosti označil:</p> <p>(i) Leták opakovane doručený do väčšiny domácností obce Babin (aj) 25. októbra 2012 po 7:00 h (teda aj v čase volebného moratória, pozn.), ktorý disponoval silne difamačným obsahom proti jeho osobe («POZOR!!! Sťažovateľ je „kretén“ v slovníku cudzích slov znamená - duševne zakrpatený, zaostalý, slabomyselný človek, blázon, idiot prenesene peoratívne = hlupák, ktorý okráda a udáva pre nezmysly na polícii spoluobčanov, ktorým potom chce robiť starostu. Metódy Hitlera a Stalina „uzurpátor“ chýba mu len koncentrák a gulag»).</p> <p>V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že „aj činnosť zameraná na diskreditáciu osoby sťažovateľa ako protikandidáta je zameraná na podporu osoby - kandidátky, ktorá nepopierateľne mala záujem na nezvolení sťažovateľa ako svojho protikandidáta“.</p> <p>Za tvorcu uvedených letákov sťažovateľ označil odporkyňu a jej spriaznené osoby, ktoré „zabezpečili opakované doručenie difamačných letákov o mojej osobe ako kandidáta vo voľbách voličom v obci Babin a to minimálne podané na podacej pošte Ružomberok dňa 15/10/2012 a 22/10/2012 a doručené do obce Babin adresátom</p>

	<p>18/10/2012 a 25/10/2012 po 07:00 hod. ... Toto konanie spôsobilo... rozhodujúcu a závažnú negatívnu zmenu v postoji voličov voči kandidatúre sťažovateľa na starostu obce a zmenilo výsledok volieb v jeho neprospech.“</p> <p>V tejto súvislosti sťažovateľ dodal, že v súvislosti s obsahom letáka nemohol uplatniť ani právo na odpoveď.</p> <p>(ii) Doručovanie volebných letákov v prospech odporkyne 26. októbra 2012 (teda v čase volebného moratória, pozn.).</p> <p>(iii) Zistenia pozorovateľa vo volebnej komisii, o telefonickom oboznamovaní priebehu volieb niektorými členmi volebnej komisie a v šiestich prípadoch o nezákonnej pomoci pri úprave hlasovacích lístkov.</p> <p>Sťažovateľ najskôr navrhol „v rámci predbežného opatrenia“ prijať uznesenie: „Miestna volebná komisia v obci Babín... je povinná zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení za starostu obce Babín T. V. do rozhodnutia vo veci samej.“</p> <p>Následne navrhol vyhlásiť nález:</p> <p>„Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že porušením predvolebného moratória v novej voľbe starostu obce Babín dňa 26. 10. 2012 bolo porušené ústavné právo sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie miestnej volebnej komisie v obci Babín zo dňa 27. 10. 2012.</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje nové voľby do orgánov samosprávy obce Babín konané dňa 27. 10. 2012 za neplatné.</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že sťažovateľ má právo na náhradu trov konania.“</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu.</p> <p>Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže a) vyhlásiť voľby za neplatné, b) zrušiť napadnutý výsledok volieb, c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený, d) sťažnosť zamietnuť.</p> <p>Súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných ustanovení volebného zákona (v tomto prípade podľa § 45 zákona o voľbách), platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak, ako odmietnutím, resp. zamietnutím volebnej sťažnosti.</p> <p>Preto je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia sťažnosti na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne, prípadne aspoň vysoko pravdepodobné, a zároveň sú spôsobilé preukázať také intenzívne porušenie zákona o voľbách, ktoré by odôvodňovalo záver o inom legitímnom výsledku volieb, ako bol uverejnený.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených zásad a kritérií ústavný súd pri predbežnom prerokovaní posudzoval, (i) či sťažovateľom uvedené nosné dôvody sťažnosti sú aspoň v nevyhnutne rozumnej miere doložené, resp. (ii) či jednotlivé tvrdenia (námietky) sťažovateľa uvedené vo volebnej sťažnosti a jej doplnení v prípade ich preukázania mohli či už jednotlivito alebo spoločne vytvoriť reálne predpoklady na uplatnenie právomoci ústavného súdu podľa § 63 ods. 1 písm. a) a c) zákona o ústavnom súde, t. j. vyhlásiť voľby starostu obce Babín za neplatné, resp. zrušiť rozhodnutie volebnej komisie. Inými slovami, ústavný súd v tejto fáze konania posudzoval, či neexistujú dôvody na odmietnutie sťažnosti, napr. z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do sťažovateľovej pozornosti, že všetci ním označení svedkovia, ako aj v rámci podania svedeckých výpovedí pred orgánmi činnými v trestnom konaní popreli tvrdenia sťažovateľa o skutočnostiach, ktorých mali byť</p>

	<p>účastníkmi, resp. ktoré sa týkali ich vnímania priebehu volieb starostu obce Babín. Ústavný súd rovnako apriori odmieta sťažovateľom prezentovanú analýzu o vplyve osočujúceho letáka na „<i>inteligentne slabšiu voličskú komunitu obce Babín</i>“. Takéto názorové predsudky sú bližšie teórii eugeniky ako dôvodom dosiahnutého volebného výsledku.</p> <p>V súvislosti s – sťažovateľ a osočujúcim – volebným letákom, ktorý treba považovať za najzávažnejšie sťažovateľom označené porušenie jeho práv, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že jeho obsah na prvý pohľad presahuje únosnú mieru kritického názoru na sťažovateľa.</p> <p>Že je tomu skutočne tak, svedčí aj postoj vyšetrovateľa, ktorý v tejto veci začal trestné stíhanie vo veci prečinu ohovárania. Sťažovateľ za tvorcu tohto letáka označil odporkyňa, resp. príslušníkov jej volebného štábu, čo však odporkyňa poprela.</p> <p>Za tejto situácie bol zrejmy iba obsah samotného letáka a skutočnosť, že bol zasielaný poštou z Ružomberku. Z ničoho ale nevyplýva hodnoverné preukázanie toho, kto tieto letáky vyhotovil, koľko takýchto letákov a v akom čase bolo distribuovaných voličom obce Babín, t. j. skutočností, ktoré mohli mať v okolnostiach danej veci význam pri konštatovaní možného ovplyvnenia volieb starostu obce, ako aj ovplyvniť dosiahnutý volebný výsledok. Dôkazná povinnosť v danom prípade svedčí sťažovateľovi.</p> <p>V podobnej „dôkaznej“ situácii sa nachádza aj ďalšia výhrada sťažovateľa, že v čase volebného moratória boli roznášané v obci volebné letáky v prospech odporkyne. Sťažovateľom označení svedkovia toto ako svedkovia v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní popreli, resp. nepotvrdili.</p> <p>V poradí ostatné porušenie sťažovateľových práv mal preukázať svedok - pozorovateľ volieb za politickú stranu zhodnú s politickou stranou, za ktorú kandidoval sťažovateľ. Označený pozorovateľ volieb k priebehu volieb v obci Babín vyšetrovateľovi 2 uviedol, že „... bol... tam delegovaný ako pozorovateľ a voľby prebehli v súlade so zákonom. Neboli žiadne problémy“. Rovnako nevedel uviesť, kto a kedy roznášal letáky v prospech odporkyne.</p> <p>Aj keď pozorovateľ pred podaním svedeckej výpovede uvádzal niečo iné v ním podpísanom čestnom vyhlásení z 27. októbra 2012, týmto sa ústavný súd nezaoberal, pretože svedecká výpoveď pred orgánmi činnými v trestnom konaní urobená po zákonomnom poučení o možnej krivej výpovedi je právne nepochybne významnejšia.</p> <p>Ak predchádzajúce čestné vyhlásenie má mať nejaký význam v okolnostiach danej veci, tak len ten, že dokresľuje celkovú dôkaznú úroveň sťažovateľových tvrdení. K samotnému priebehu volieb vo volebnej miestnosti sa rovnako vyjadrili prítomní členovia miestnej volebnej komisie, ktorí svojimi podpismi potvrdili zákonný priebeh uskutočnených volieb; proti týmto nemali žiadne výhrady ani prítomní dvaja členovia obvodnej volebnej komisie z Námestova, resp. pozorovateľ volieb.</p> <p>Vzhľadom na uvedenú situáciu považoval ústavný súd za neúčelné, aby sťažovateľovu volebnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a opakovane vykonal ním označené dôkazy, keďže tieto boli už urobené v riadnom procesnom rámci pred orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom žiaden z označených a vypočutých svedkov nepodporil sťažovateľove tvrdenia.</p> <p>V neposlednom rade dosiahnutý volebný výsledok odporkyne a sťažovateľa (rozdiel 223 hlasov v prospech odporkyne) vo všeobecnosti nepochybne eliminoval možné úvahy o sťažovateľom tvrdených volebných nedostatkoch k následkom ním požadovaným.</p> <p>Na základe už uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pretože sťažovateľ nepredložil relevantné dôkazy, a tým ani nepoukázal na také porušenia ústavy alebo/a volebného zákona, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s namietaným výsledkom napadnutých volieb. Inými slovami, sťažovateľom v sťažnosti (a jej doplnení) namietané skutočnosti nie sú v príčinnej súvislosti s označeným čl. 30 ods. 4 ústavy a § 30 ods. 1, 2, 9, 11 a 13 a § 32 zákona o voľbách.</p> <p>Ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd: PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 73/07</p>

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.